

sedmica prije. Treba da se ustanovi, da li i koliko Ukrajina može da dobavi. Ukraina ne želi da se ovaj posao pogodi pošto mir bude sklopjen nego pri sklapanju. Ali nerazbistrene prilike u Rusiji uzrok su da se pregovori odgovoljeće. Ako me vi napanete iza lega, ako me pragnate da na vrat na nos sklopim mir, tad pučanstvo mora se odreći koristi, koju bi mogao imati od sklopiteljog mira, pa ako vi u našim današnjim neprijateljima pobudite skroz krive nazore, da moramo mir sklopiti odmah i po svaku cijenu, tad nećemo dobiti ni četvorni metar žita.

Po deseti put ponavljam: ne radi se o imperialističkim ili aneksionističkim osnovama, već o tome da napokon obezbržimo našemu pučanstvu zaslужenu nagradu za to što je izdržalo. Naši su partneri dobi račundžije; oni budno paze, da li me se tjeru u prisilnu situaciju ili ne. Ako pokvarite mir, ako se hoćete odreći dovoza žita, tad je logično, da me se gorovima, rezolucijama, besplićenjem i demonstracijama prigna.

Nije baš nipošto istina, da smo u takvim prilikama, da bi morali sklopiti danas rjeđi mir bez gospodarskih koristi, nego li sutra dobar mir sa gospodarskim koristima. Besposlišće uvećava i zaostaje krize prijevoza i organizacije koje su krive teškoćama u opskrbljivanju. Oni koji misle, da takova sredstva pospišuju mir, strašno se varaju.

Ministar podsjeća na glasove, da je vlada u nekim odnosima za besposlišće, te kaže: Ja prepustam čeljaku, kojata glasove rasturuju, neka izaberu, hoće li ih smatrati za zločinu klevetnike ili za lugake. Kad vlada traži baš ono što traži i većina u monarhiji, naime da se čim prije postigne čestan mir bez aneksija, tad je ludo napadati je straga, sputavati je i ometati joj. Oni koji to traže, ne bore se protiv vlade; oni se bore kao slijepci protiv naroda, kojima bi htjeli da pomognu.

Na kraju ministar izjavljuje, da ga ništa na ovom mjestu ne drži, nego samo osjećaj dužnosti da ostane dole, dok uživa povjerenje cesarevo i većine u delegaciji. Nijedan ministar ne može da vodi ovako zamašnih pregovora, ako ne zna i ako cito svjet ne zna, da ga podupire povjerenje usta- vnih zborova. Ili vi imate povjerenja u me, pa da dalje vodim pregovore o miru, tad morate mi pomagati, ili ga nemate, tad me morate oboriti. Trećeg puta nema.

Ministrov govor više je puta pljeskanje prekidalo. Na kraju pozdravio ga oduljim, živahnim odobravanjem.

BEĆ, 24. Za rasprave, koja se zapodjenula poslije izjava ministra spoljašnjih posala, Nijemac Waldner konstatuje da je ogromni utisak izjava grofa Cernina. Nijemci imaju potpuno povjerenje u ministra spoljašnjih posala; cijeli njemački narod u Austriji očekuje da ćemo se tvrdi držati neuskolebljivo i neprelomno osjećaja vjernosti prema našim saveznicima.

Poljski socijalni demokrat Dasyński uvelike je poohvalio politiku mira ministra spoljašnjih posala, koji, ako bude i unaprijed nastojao oko mira kao dosad, imaće uza se sve narode ove države. Napadi njemačkih aneksionista na Cernina znače najlepši poohval Cerninov razborite politike.

Što se tiče poljskog pitanja govornik naglašava nuždu, da se izabere ustavni sabor Varšavi, te želi da se poljski predstavnici pripuste na pregovore u Brest-Litovskome.

I njemački socijalni demokrat Ellenbogen izražava pouzdanje socijalnih demokrata u ministrovu politiku o miru i konstatiše sa zadovoljstvom, da se današnje ministrove riječi o Wilsonovoj noti mogu smatrati kao nov korak k općemu miru. Dobro bi bilo, kad bi minister spoljašnjih posala saopšio svoj nazor Americi preko jedne neutralne vlasti.

I član Gospodarske Kuće grof Nostiz priznaje ministrov rad oko mira, koji zasluguje pouzdanje.

Samo Čeh Stransky obrazlaže nepovjerenje u Cernina njegovom drženjem u češkom pitanju.

U jednakom smislu izražava se južni Slaven Korošec, spomenuvši jugo-slovensko pitanje. On bi želio, da se svi saveznici izjave za mir bez aneksija i da priznaju pravo samoodregrijavanja naroda za Brest-Litovske pregovore, kako bi došlo do posebnog mira sa Rusijom kao prvi korak na putu k općemu miru.

BEĆ, 25. U odboru za spoljašnje poslove austrijske delegacije ministar grof Cernin reagiše na jucerašnje govor. Da prigovor socijalno demokratskih govornika, da nije spriječio govor generala Hoffmanna ili da nije protiv njega ustan, ministar izjavljuje: Ja bih bio sasvim krivo učinio da sam polemizovao s govorom generala Hoffmanna, jer čitav taj govor razmahao je naprsto

— Tri Budrisovića? zavičen grof, kao začujen.
— Da! Budris, kao što Vaša Svetlost bolje od mene zna, istorička je osoba.

Grof me neponično gledaše svojim čudnovatim pogledom. Bilo je nešto što se ne da izreći, ujedno plasivo i divlje, što bi gotovo prouzrokovalo nemilo čuство kod onoga koji ne bi bio naučan. Da se ovoga čuvam, pospišiš se čitati.

— Dobro! gospodine profesore, zavika grof; Vi izgovarate žmuđsski do čuda lijepo; no ko Vam je priopćio tu krasnu danu?

— Gospodična s kojom imah čest poznavati se u Vilnu, kođ kneginje Katarine Pacove.

— Aime joj je?

— Panna Iwinska:
— Gospodična Julka! zavika grof. Gle male objesnice! Mogao sam odmah ugonjeti. Moj mili profesore; Vi znate žmuđski i sve učene jezike, Vi ste pročitali sve stare knjige, pa ste pustili da Vas za nos vuče đevojčica koja nije pročitala nego roman. Ona Vam je prevela u više ili manje pravilni žmuđski jezik jednu od krasnijih Mickiewiczevih balada, koju Vi nijeste pročitali, jer nije starija od mene. Ako želite, pokazaću Vam je poljački, ili, ako volite izvrstan ruski prijevod, daću Vam Puškin.

Pravu ču kazati, ostaoš vas zbumen. Haj radosti da držatskoga profesora, da sam kao izvornu izdalu o Budrisovićima!

Grof se ne stade smijati na moju zbumenost, no vrlo nježnom uljadrnosti prevrnu razgovor.

(slijedi)

buru u časi vode. U Brestu nije se nikо užrujao, pa ni sam Trockij.

Dasyński, koji je rekao, da nikо od nas neće mir po svaku cijenu, Cernin kaže: U ovom današnjem socijalno demokratskom stajalištu nezirem znatan napredak. Delegat Ellenbogen rekao je da moj govor što se tiče Italije, Rumunjske i Srbije, nejasan. Ja se u ovaj predmet ne upuštam dalje; ko je hotio da me razumije, mogao me je razumjeti.

Što se tiče unutrašnjih posala Njemačke, ja odbijam svaku raspravu o tome. Ja još jednom svraćam pažnju na veliku razliku u pitanju o ratnim ciljevima. Njemačka ima pravo da traži natrag svoje kolonije, jer one spadaju u njen posjed; razumljivo je dakle ako neće da pusti iz ruku zaloge koje drži, dok ne ima jamstva, da će joj se posjed povratiti. U tome je Njemačka u drugom položaju. Mi imamo sreću da svagdje, osim u jednom dijelu istočne Galicije, stojimo na neprijateljskom zemljištu. U ovom obziru nije nam pribjeda potreba takih zalogu.

Što se tiče njegova odgovora Wilsonu, ministar kaže, da nije svoj govor držao samo da ga odbor čuje, nego da ga čuje i Wilson. Wilson je o tom govoru bio obavješten skoro u isti čas u koji je ministar u odboru govorio. (Odobravanje).

U Reichstagu. Govor državnog Kancelara.

BERLIN, 24. U glavnom odboru Reichstaga držao je državni kancelar odulji govor. On je najprije izjavio, da su pregovori u Brest-Litovskome vrlo teški, ali da ima nade u povoljnu pogodbu s Rusijom. Što se tiče Ukraine ima lijepih nade u skoru sporazum.

Zatim se državni kancelar osvrnuo na govor Lloyd Georgea i na Wilsonovu poruku, te konstatovalo, da se ton Lloyd Georgeova govora doduše promijenio, ali da se u njemu nije razabralo rasploženje prema miru.

Prešavši na Wilsonov program o miru, državni kancelar reče, da se može bez poteškoća doći do sporazuma o prve četiri točke, biva: ukidanje tajne diplomacije, sloboda mora, uklanjanje svih gospodarskih pregrada i ograničavanje nove.

Što se tiče ostalih tačaka, državni kancelar izjavlja, da napuštanje ruskoga zemljišta, danas kad su vlasti Entente odbile učestovanje u pregovorima, stvar je jedino Rusije i saveznih vlasti i da o silovitom prisajedinjenju Belgije Njemačkoj nije nikad bilo govor, kao što ga nije bilo ni o silovitom prisajedinjenju zapremljenih francuskih krajeva. O ustupanju Elsaasa i Lothingena ne može, uopće, biti zbora.

Što se tiče tačaka o talijanskim graničnim pitanjima i o budućnosti balskih država, koji diraju u interesu Austrije-Ugarske, državni kancelar prepusta austro-ugarskom ministru spoljašnjih posala da se o svemu tome izjavlji. Tijesne veze se davanskom monarhijom — kaže državni kancelar — stožer je naše današnje politike te mora da označi pravac za budućnost. Vjerno u ratu pobratimstvo, koje se tako sjajno prokušalo, treba da djeluje i za vrijeme mira; mi ćemo pak i s naše strane sve uložiti da Austrija-Ugarska dobije mir, koji odgovara opravdanim zahtjevima.

Govoreći o Poljskoj, državni kancelar kaže, da se Entente nije nikad starala u Rusiji za Poljsku, da su Njemačka i Austro-Ugarska oslobođene Poljsku od carističke vlade; stoga neko se prepusti Njemačkoj, Austriji-Ugarskoj i Poljskoj da se slože o budućem obliku ove zemlje.

Upogled zadnje tačke državnog je kancelar spremjan, kad sva ostala pitanja budu rješena, iz blize ispitati osnov ovog saveza naroda.

Govori Lloyd George i Wilson — nastavi državni kancelar — sadrže stanovništvo načela za opći svjetski mir, koja bi mogla postati polaznom točkom za pregovore. Ali gdje se radi o konkretnim pitanjima odlučne važnosti za naše saveznike, tu se želja za mirom manje opaža.

Na kraju državni kancelar istakao je, da vojnička situacija nije nikad bila povoljnija od sadašnje. On spomenu svoje riječi, da spremnost na mir Njemačke ne smije da bude nikakvo hrabrenje za Ententu, da ona bez kraja i konca nastavi rat, te izjavljuje: Ako su vogje neprijateljskih vlasti zbilja skloni miru, neka tada još jednom pregledaju svoj program, a mi ćemo nove prijedloge proučiti. Zeleni trajni i opći mir nije moguć, dok ne bude obezbržena integralnost Njemačke i njeni životni interesi. Dolje treba da se mirno izdrži i čeka. Pobjeda biće naša; pojedan će mir doći, a i mora doći.

BERLIN, 25. Glavni odbor Reichstaga nastavio je raspravu o političkim pitanjima. Prvi je govorio državni tajnik Kühmann, koji je učinio potanki pregled pregovora u Brest-Litovskome, te rekao, da je proces raspadanja i raskomadanja u Rusiji jedna od najvećih poteškoća za državnika, koji hoće da riješi istočno pitanje.

Zatim državni tajnik izjavljuje, da će se preporučiti sa Finskom u nedaleko vrijeme dokončati, da i on misli da će se sklopiti mir s Ukrajinom, i da u velike odivi od ozbiljne volje za mir Trockijeve i Leninićeve vlade, da li ćemo što sklopiti s Rusijom. O našoj obzižnoj volji za mir nije sumnji. Sklopilje mira s Ukrajinom nametnuto bi rumunjsko pitanje.

Pošto bude sklopilje mir s Ukrajinom i ukrajinske čete budu povućene, ne bi bilo moguće, po mišljenju državnog tajnika, da se Rumunjska dalje odupire volji za mir središnjih vlasti. Govoreći pak o odnosima s Austrijom-Ugarskom, državni tajnik reče: Naš je odnos sa Austrijom-Ugarskom temeljni kamen i glavni stup cijele naše diplomacije. Austrija-Ugarska je u diplomatskoj borbi sasvim lojalno stala uz nas, a tako će i unaprijed.

Neka ovo bude ono gospodi, koja su pokušavala da naše zahtjeve označe kao pretjerane, primjer za to da se ti zahtjevi mogu slagati sa najozbiljnijom voljom za mir koja vlada u Austriji-Ugarskoj.

Dok je budem na ovom mjestu neću nikad dopustiti da tjeram politiku, kojom bi se potreslo tijesno u ratu pobratimstvo, kulturna zajednica i iskreno prijateljstvo sa austro-ugarskom monarhijom.

Na temelju zaključka prihvaćena od zastupničke kuće vlada je pristala, da se za ovu suruh određi ukupni iznos od 70.000.000 kruna, od kojih je bilo za Dalmaciju određeno 680.574 kruna.

Ministarstvo za bogoštovlje i nastavu odobrilo je na temelju Previšnjeg ovlašćenja zaključak prihvjeta od Zemaljskog odbora dne 29 prosinca 1917., koji glasi:

Zemaljski Odbrana Kraljevine Dalmacije zaključuje, da prima prinos, udijeljen iz državnih srestava da uđeljene nabavni pripomoći pripadnicima učiteljskog stajališta općih pučkih i gragjanskih škola, da će počijeljiti nabavne pripomoći uz tačno opsluženje načela, postavljenih u zaključku zastupničke kuće 13 studenoga 1917. i da se za podjeljenje pripomoći postavi slijedeći schema:

I. Primaju sve učiteljske snage stalno ili privremeno namještene kod javnih pučkih i gragjan-

Odnosi između Rusije i Rumunjske.

SOFIJA, 24. Bugarska telegrafska agencija prima iz Babadaga (Dobrudža) ovu depešu od 23. o. m.: Odnosi između Rusije i Rumunjske strašno su napeti. Posljije kratkih okršaja između omanjih ruskih i rumunjskih četa, zapodijenu se bojevi i između velikih četnih odjeljaka. Zbog pokušaja Rumunja da otmu četama četvrtog sibirskog zbra ora oružje, municije i kola, bježe se već tri dana na jugo-zapad od Galaca bitka, i to sa najvećim ljudštom. Obe su strane snabdjele topovima i monitorima. Rumunjske čete dobivaju velikih pojačanja. Da ne panu Rumunju u ruke, vojnici jedne ruske brigade pribjegoše na onu stranu megješne linije utvrđene u ugovoru, o primirju, gdje su izručili oružje, tren i živežni materijal. Ostali dio ruskog zbraa nastavlja bitku te očekuje pojačanja.

Pregovori za mir.

BREST-LITOVSK, 23. Jučer i danas bila su prva službeni vijećanja njemačko-ruske pravne komisije. Dretresa su se i formulala sva povoljna koja se tiče pitanja o dokončanju ratnog stanja, o uspostavljenju diplomatskih i konzularnih odnosa, o odstetama ratnih troškova i o uspostavljenju državnih ugovora.

Raspust ruske konstituante.

«Reuter» javlja iz Petrograda od 19. o. m.: U konstituantskoj skupštini procitao je Sverdlov izjavu radničkih vijeća. Ova zahtjeva, da ruska vlada svjetu ukinje privatno vlasništvo, da uvede vlasništvo radnika i obligatori rad, da oboruža radnike, a razoruža klase, koje ne rade, da se stvari socijalističke vojske, a zajmovi da se proglaše ništvenima. Izjava svršava s time, da vlast prihvata isključivo radnicima i sovjetsima. Mornari, oboružani puškama i bajonetima, stajali su po hodnicima. Na ulazu zgrade bila su postavljena dva poljska topa. Skupština je zaključila s 273 glasa proti 140 glasova, da se odgodi vijećanje o izjavi radničkih vijeća. Na to su boljševici i revolucionari očekivali i rezervirani. Socijalni revolucionari desuice, koji su ostali u dvoranu, primili su unatoč grožnjama oboružanih mornara u najvećoj žurbi mijere glede zemljišta, te prihvatali prijedlog, da se zaračunaju vlastima posljivi depucati, da se sklopi svjetski mir.

Dekret o raspustu skupštine veli: Ruska revolucija stvorila je radničku, seljačku i vojničku vijeća, a ova zahtjeva, da se odgodi vijećanje o izjavi radničkih vijeća. Na to su boljševici i revolucionari socijaliste ljevice ostavili dvoranu. Socijalni revolucionari desuice, koji su ostali u dvoranu, primili su unatoč grožnjama oboružanih mornara u najvećoj žurbi mijere glede zemljišta, te prihvatali prijedlog, da se sklopi svjetski mir.

Ustavotvorna skupština, proizašla iz izbora, obavljena na osnovu starih listina, prikazala se je kao izraz staroga režima, u kojem je sva vlast, pripadnici živu u zajedničkom kućanstvu s doličnom učiteljskom snagom, te se ova imaju smatrati hraniteljem obitelji i to za svaku takvu osobu za iznos od kruna 34.

Nadje povišuje se nabavna pripomoći (2/3 temeljnog iznosa) s obzirom na vrijeme službe od dovršenih 5 godina za iznos od K 67

" 15 " " " " K 134

"

službi, pak
1 milodar kao
čku mirovinu
00.
kod učitelja,
ruga, za iznos
biti za djecu,
i pastorčad),
at, majka,
obiteljski pri-
om kućanstvu
itelji, i to za
50.
u njihovoj
vaku osobu;
eca pokojnog
moć (temeljni
pri službi od
00, 15 godina
za iznos od
tanj mjer-
gorije vrijeme
kil udovica
ga (učitelja).
naznačenog
400, dakle
elske snage
ne učiteljske
te uživaju
domjesnih i
uz nagradu
ugu za iznos
og učitelja (i
č) za iznos
ba za oca,
u, takovi
s dotpunom
atrati hrani-
bu za iznos
ipomoć (2/3
e službe od
K 67
K 134
K 200
e pripomoći
jeme službe
i smislu, da
erne brojke,
eventualno
već od po-
akoj učitelj-
one osobe,
moći, a po
3 pripomoći.
pozložilo, da
već udje-
e pripomoći,
otpremijene
koji je usta-
i, da niješ
uzdržavaju
elje, braču,
anstvo pre-
cijskom sa-
etnikom, fi-
čnim finan-
kog finan-
anstvo pre-
cijskom sa-
etnikom, fi-
čnim finan-
kog finan-
Jeličanstvo
njim rješe-
nika na mi-
tička višim
g poštans-
om ravna-
ostanskim
suda kod
riti dneva
nog Sudu:
ka Marina
na suđsko
čica i Matu
sku.
ju moraju
maciju, iz
Ovi do-
švajcar
čice spada
još mora
regista ili
starije
nadležna
napokon
ovora, na-
roga mora
ravak.
Kali Kun-
postavi se
om Vitlov,

Matom Trešin, Šimom Kolega i Markom Rakvin na strazi, te kađ opazile ribu na dnu mora i sluteći oveću masu, zatvorile svojim mrežama (palandaram) potrebili prostor. Lovina bijaše obilata (14.000 kg). Za četiri dana sakupljao se oko zadarske ribarnice mnogobrojni narod Željan da se toli željkovane ribe jednom bar zasili. Evala vojničkim ribarima, koji za četiri dana i četiri noći nijesu, uslijed teškim naprom skopčana radu, imali vremena ni da se odmoreni da oka stisnau. Pratila ih i u buduće najbolja sreća, te nas opet što prije tolikim obiljem ribe ugodno iznenadili.

Novi dnevnik u Dalmaciji.

«Hrvatska Riječ» piše:

Povodom odnosne vijesti, koja se proujela iz Splita, a koju smo i mi jučer donijeli, informirali smo se o stvari kod nekih uglednijih osoba iz Dalmacije, koje ovaj čas borave u Zagrebu. Rekošnam, da u samoj stvari nema još ništa konkretno, nego jedino da se je ventilirala ideja, da li bi bilo zgodno da se sporazumom svih patriota u Zemlji osnuje u Splitu list, koji bi imao da buđe odraz mišljenja i težnje čitave Dalmacije, a nikako i ni pošto kakove pojedine skupine. U Dalmaciji se doista osjeća prijeka potreba takovog glasila, nu, s obzirom na razne poteškoće, nije se još uvijek moglo da dogje do konačne odluke. — Navedene se vijesti moraju da po tome smatraju dijelom neispravnima, a dijelom preurjenjima.

Za malu djecu.

Našoj vijesti o zavodu dobrovornog društva hrvatskih gospogija u Zadru za čuvanje djecice, kojoj su majke obdani za poslod, dodali nam je, da je na otvorenju zavoda bio i presvetište saborski predsjednik dr. Ivčević, da je preuzvijenog grofici Altems jedna mala poklonila kitu cvijeća i da je namještaj u zavodu vrlo zgodno uđešen za djecicu, a to je osobita zasluga gospogije Lelas, blagajnice Dobrosvornog zavoda.

Čitulja.

Umro je u Dubrovniku u dubokoj starosti, u 89. godini života svoga prof. Baldo Kosić, čovjek uprav dragocjen za Dubrovnik, koji bijaše sav svoj život, svoje znanje i svoj rad posvetio svome rođnom gradu.

Pametnome, vrijednome i zasluznome gragjanu Dubrovčani će se odužiti — kako prelaže «Prava Cr. Hrvatska» — spomenikom u gradskom muzeju, koji je on velikom ljubavlju i nepretržnim radom podigao do svjetskog glasa. Laka mu zemlja.

Pušaćima na znanje.

U ponedjeljak na 28.0.m. prodavat će se u svim trafičkama duhana u Zadru, u Arbanasima, na Brodarici i na Voštarnici slijedeće vrsti duhana za pušenje, i to: Hercegovina fin po kr. 1:80 paket, Turški polufini po kr. 1:35, Drama u knjigama po kr. 0:90 i Magjarski prefini po kr. 0:60 paket. Sa bonom broj jedan, može svaki pušaći dignuti 4 paketa gornej vrsti duhana, na odabir. Spomenuta je koliko za svakoga pušača osigurana, pak nije potreba tiskati se pri kupovanju.

Oni pušaći, koji nijesu još digli cigare i cigare sa bonom broj 1, mogu ih dignuti sve do 5 februara ove godine, do kojega će roka biti na prodatu i ostale gori spomenute vrsti duhana.

Porota u Zadru.

Na 23.0. m. bila je rasprava protiv Josipa Šarije pok. Marka iz Obrovača radi zločina silovanja i rođosvornjana na štetu vlastitih kćeri, te radi zločina zavedenja na krivo svjedočanstvo.

Raspravi bila je isključena javnost. Porotnici su zanijekali glavnu pitanja, a potvrdili eventualno pitanja u pogledu silovanja i zanijekali su i jedina pitanja postavljena im u pogledu zločina kriva svjedočanstva, pa je na temelju operacija i prešla kroz nekoliko minskih pregrada, nasukala se lako, a s neobjašnjenih razloga, kod Pagare. Pošto bude izvučena, kako je nade da će skoro biti, lagja će biti potpuno sposobna za dalju službu.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

N. V. Cesar Karlo u Buđimpešti.

BUDIMPEŠTA, 25. Cesar je prispio u zapadnu stanicu u 7 i 30 č. Došao je slušao izvještaj zavojednika željezničke stanice, Cesar se odvezе automobilom u dvor nasred oduševljenog klicanja svjetla koji se nagomilao pred stanicom.

U 8 s. izjutra Cesar je primio Wekerlea u audienciju.

BUDIMPEŠTA, 25. Cesar je danas primio u audienciju ministra predsjednika Wekerlea i nekoliko drugih političara. Glas je se da je rekonstrukcija Wekerleova kabineta gotova stvar.

Drama novome programu Wekerleova stvorice se jedinstvena stranka, kojoj će se pridružiti Ap ponyjeva i ustavna stranka, čiji pročelnik grof Andraš bio bi predsjednik nove vladine stranke. Između novih ministara bili bi, kako novine pišu, guverner austro-ugarske banke Popović, za finansije, i nekadašnji ministar Szterengy za trgovinu.

Izvještaj austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 25. Službeno se javlja:

25. januara 1918.

Nije bilo osobitih događaja.

Poglavica generalnog štaba.

Izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 25. Wolff Bureau javlja;

• Veliki glavni stan, 25. januara 1918.

Zapadno bojište:

Između Doelkapelle i Lysa, kod Lensa i s obre strane Scarpe borbenja djelatnost je popodne oživjela. Na razmjeni mjestima fronte izvidnički okršaji. Sa ostalih bojišta ništa novo.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 24. Glavni stan, 23. januara.

Fronta u Palestini:

Kod Dardanela živaha letjelička djelatnost. Naši letjoci napadoše lejljeličku luku na Imbrosu; opazio se dobar uspjeh na letjelištu. Oklopjena krtarica «Iavus Selim» pošto je izvela već javljenu operaciju i prešla kroz nekoliko minskih pregrada, nasukala se lako, a s neobjašnjenih razloga, kod Pagare. Pošto bude izvučena, kako je nade da će skoro biti, lagja će biti potpuno sposobna za dalju službu.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 24. Generalni štab, 23. januara.

Mačedonska fronta:

Između Ohridskog i Prijespenskog jezera, na severu od Bitolja, u obluku Cerne i na jugu od Dobropolja djelovanje se vatre na mahove pojčavalo. Kod Adčakmale, na zapadu od Vardara po nas povoljna izvidnička preduzeća. Da više mjesto fronte između Vardara i Doiranskog jezera artillerijska je vatra bila žešća. U dolini Strume živaha letjelička djelatnost.

Fronta u Dobrudži:

Primirje.

SOFIJA, 25. Glavni stan, 24.0. m.

Mačedonska fronta:

Da istoku od Ohridskog jezera, u pozicijama na visovima, u obluku Cerne, u području Moglene i na istoku od Vardara živahnja djelatnost vatrom. Od prilike dvije engleske satnije zagoniše se prama pozicijama u okolici mesta Redšala; ali ih dočekala uspišna artiljerijska vatrica pješadijska vatrica te se povuklo u neretu, pretrpiši znatnih gubitaka.

Rezolucija engleske radničke stranke.

LONDON, 23. Godišnja skupština radničke stranke prmita je rezoluciju, u kojoj pozivaju savezničke vlade, da objave svoje ratne ciljeve, da se izjave sporazumno sa određenjem, da se dana 20.0. m. drži u Londonu konferencija i da utru put učestovanju u međunarodnom kongresu u bilo kojoj neutralnoj zemlji, naročito u Sjajčarskoj.

Pređošao je c. k. predsjednik Bojančić; Drž. Odvjetnik, zastupao je c. k. drž. pododvjetnik. Dr. Finelli, a branitelj optuženika bio je Dr. Skvrce.

Istog dana poslije pođne vođila se rasprava protiv Anđe žene Nikole Jadrščina iz Pakoštana radi zločina čedomorštva.

Pređošao je c. k. predsjednik Bojančić; Drž. Odvjetništvo zastupao je c. k. I Državni Odvjetnik Marčochia, a optuženi branio je odv. Dr. Talpo.

Učin: Na 30. rujna o. god. prosuo se glas po Pakoštanim da je okrivljenica Ana žene Nikole Jadrščina rodila nezakonito dijete, da ga je usmrtila i zakopala.

Oružnička ophodnja sastavljena od oružnika Miha Baće i Jurja Kučara pogje odmah u stan okrivljenice, te je nagje u krevetu.

Na upit oružnika okrivljenica odgovori, da je u jutro rano dana 30. septembra o. god. porođila živo nezakonito dijete, da ga je ugušila i u dvorištu odmah zakopala.

Po pravorukoj porotniku suđski je Dvor rješio optuženiku od optuze.

Na 24.0. m. bila je rasprava protiv Marka Agbabe pok. Dana iz Gračaca, mesara nastanjena u Zadru radi zločina zavedenja na zlorabu uredovne vlasti, time što je dne 23. prosinca 1916 u namjeri, da nanese štete vojničkom Eraru, ponukom novaca nastojao da zavede jednog vojnika dodijeljena za vještaka koža rekviriranih za vojnički Erar, da dopusti da Agbaba zamjenjuje velike volunjske kože sa malima.

Optuženiku je na raspravi porekao učin; a poslovani suđeni nijesu prisjepili, pročitao se njihov ispit. Porotnici su na postavljena im pitanja odgovorili jednoglasno ne, te je suđski Dvor rješio optuženiku od optuze.

Pokr. dječe zabavište.

Dne 1. februara otvara se u zgradi ženskog uzgajališta sv. Dimitrija pokrajinsko dječe zabavište s nastavnjim jezikom hrvatskim ili srpskim. Upisivanje biće 28. 29. i 30. o. m. od 9 do 12 sati u za to određenim prostorijama, u koje se ulazi kod gospodarske zadruge. U zabavištu ima još mješta za najviše dvadesetoro djece.

Uprava zabavišta.

Prima di tutto, di fronte a quelli che trovano apparentemente troppo lungo il decorso delle trattative, il ministro espone le difficoltà dei negoziati, difficoltà di cui non è possibile farsi nemmeno approssimativamente un'immagine. Il ministro accenna prima di tutto alla differenza cardinale che passa fra le trattative di pace di Brest-Litovsk e tutte quelle che fino ad ora registra la storia, vale a dire la pubblicità delle medesime. Quando, in seguito a tale pubblicità, varie fasi delle trattative e dettagli di singoli fatti vengono telegrafati a tutto il mondo, è naturale che tali notizie, con la nervosità che regna in tutto il mondo, agiscano come scosse elettriche e sfrenino l'opinione pubblica.

Noi eravamo — disse il ministro — pienamente compresi del pregiudizio di questo sistema; tuttavia abbiamo tosto aderito a questa pubblicità, desiderata dal governo russo, volendoci mostrare concilianti e non avendo nulla da nascondere, e anche perché avrebbe potuto destare una falsa impressione il voler tener fermo al vecchio sistema della segretezza delle trattative. Ma, rilevò il ministro, è necessario viceversa con questa completa pubblicità delle trattative che il gran pubblico, che il retroterra e soprattutto i capi serbi i nervi in calma. La partita va giocata con sangue freddo sino alla fine; e verrà condotta a buon fine, se i popoli della monarchia appoggeranno i loro rappresentanti responsabili alla conferenza della pace. Le trattative dell'Austria-Ungheria coi diversi stati russi, di recente sorti, si basano sul principio: senza compensazioni e senza annessioni. Da questo programma io non decamerò. Coloro che credono che io possa venire svitato dal sentiero che mi sono proposto di battere, sono cattivi psicologi, lo non ho mai lasciato in dubbio il pubblico intorno alla via per cui procedo, io non mi sono lasciato smuovere d'un solo capello da questa via, né a destra né a sinistra. Ma io sono così diventato incontestabilmente il prediletto dei panzermanici e di coloro nella monarchia che vanno sull'orme dei panzermanici, e vengo contemporaneamente designato come un guerrafondaio da coloro che vogliono «la pace ad ogni costo». Né l'una né l'altra opinione mi hanno mai turbato. Viceversa queste dupliche invettive sono state le sole ad esilararmi nella serietà dell'ora presente. Io dichiaro qui ancora una volta, che non esigo dalla Russia né un metro quadrato di territorio, né un quartino; e che se la Russia, come sembra, sta sullo stesso principio, la pace deve concludersi.

Coloro che vogliono la pace ad ogni costo potrebbero nutrire dei dubbi sulla mia sincerità, se io con pari franchezza non dicesse loro apertamente in faccia, che non mi adatterei mai a concludere una pace che esca dai confini ora segnati. Se i nostri compaesani russi avessero ad esigere da noi una cessione di territorio od un indennizzo di guerra, io continuerei la guerra ad ontà del desiderio di pace.

Coloro che vogliono la pace ad ogni costo non potrebbero nutrire dei dubbi sulla mia sincerità, se io con pari franchezza non dicesse loro apertamente in faccia, che non mi adatterei mai a concludere una pace che esca dai confini ora segnati. Se i nostri compaesani russi avessero ad esigere da noi una cessione di territorio od un indennizzo di guerra, io continuerei la guerra ad ontà del desiderio di pace.

Ciò premesso, e accentuato ancora una volta non esserci alcun fondamento per quest'ultima ipotesi pessimista, che la pace abbia a naufragare, perché le commissioni contraenti si sono accordate sulla base del principio: senza annessioni né contribuzioni, e perché nè nuove istruzioni dei vari governi russi, nè il loro mancare sarebbero in grado di smuovere questa base, il ministro passa alle due grandi difficoltà. Quanto alla Polonia, i cui confini del resto non vennero ancora esattamente fissati, noi da questo stato non chiediamo nulla. Libera e franca da influenze, la popolazione della Polonia deve eleggersi la propria sorte, lo vò vedere soltanto in una spontanea accettazione della Polonia, una garanzia di durevole armonia. Tengo fermo irrevocabilmente al punto di vista, che la quistione polaccia non deve protrarre di un solo giorno la conclusione della pace. Se dopo la conclusione della pace verrà chiesto di appoggiarsi a noi, noi vi aderiremo volentieri; ma la quistione polaccia non deve mettere a rischio la pace nè lo farà. Il ministro avrebbe volentieri veduto i rappresentanti polacci prendere parte alle trattative, ma poiché il governo di Pietroburgo, non ritiene autorizzato l'attuale governo polacco a parlare in nome del proprio paese, noi ne abbiamo decampato, per non provocare eventualmente un conflitto. La quistione è certamente importante; ma per me è ancora più importante il rimuovere tutte le difficoltà che potrebbero procrastinare la conclusione delle trattative. Un ulteriore difficoltà consiste nell'inevitabile divergenza d'opinione fra il nostro alleato germanico ed il governo di Pietroburgo sull'interpretazione del dir

Odbor za podizanje «Zaštitne lagje okovane» u Zadru.

8. popis prinosa.

Došta, Dolje kruna 17 — Duč. škola, Drčanji 5
Žen. puč. škola, Sutivan 12 — Došta, Lastovo 4 —
Zen. Sud, Zadar 49/80 — Disarna c. k. rav. pošta,
Zadar 10 — Općina, Tijesno 72/20 — Općina,
Risan 55 — puč. škola, Milna 7 — puč. škola,
Mirice 12 — Gendarmeriepost, Din 5 — Wachtmeister Maronić, Novigrad 12 — M. Radošević,
Novigrad 10 — Crkvinarstvo žup. crkve, Klis 10 —
Pošta, Kotor 33 — Zen. puč. škola Knin 37/62 —
Don. Fr. Vrčić Imotski 20 — Don. p. Luković
Sućenj 75/60 — Luč. zdr. Oprav. Rab 6 — Wachtm.
Gracin Velaluka 12 — Zen. puč. škola Selca 6 —
zen. puč. škola Milna 19/43 — Gendarmeriepost
Skradin 5 — financ. straža Perast 29 — financ.
straža Muć 29 — financ. straža Novigrad 10 —
financ. straža Sal 10 — financ. straža Silba 7 —
financ. straža Obrovac 8 — Lučko izl. Sućuraj 20
Carin izl. Sućuraj 20 — Okružni Sud Kotor 20 —
Duč. škola Dol 3/42 — Crk. Sv. Aćima i Ane Bribir
50 — žup. Tijesno 10 — Tut. crk. Sv. Pet i Pavla
Polača 50 — Pošta, ured, Zadar 68 — Lučko pogl.

(mjesto vijenca na odar blagopok. Em. Kovačevića
c. i k. konj. kapetana palog na polju slave dn. 21
lip, p. g. kod Komarova) Meljine 70 — Duč. škola
Nadin 20 — Nik. Pašić Lastovo 12 — Žup. ured
Bisko 20 — Zen. škola Jelsa 27 — Vl. Prokop. Obrovac 10 — Sammlung Inf. Baon Feldpost 2 196/24 — Masch. Gew. Ers. Kom. Sch. Regmt 37 Doboj 18.

Ukupno K 1203/31
S prijašnjim popisima ukupno K. 10616/51

9. popis prinosa.

Dučka škola, Novoselo Kruna 3/95 — Lučko
zdr. Metković 540 — Župski ured Vidonje 8/73 —
Duč. škola Govegjari 28/80 — Don St. Tomasović
Zadvarje 10 — Gendarmerieposten Pakoštane 5 —
Gendarmerieposten Ribići 5 — Gendarmerieposten
Obrovac 110 — Gendarmerieposten Mljet 4 —
Gendarmerieposten Primošten 101 — Dučka
škola Ložišće 7 — Župski ured Komiža 92 — Fr.
Magazinović Molat 5 — Muška škola Vis 16/60 —
Wachtm. Ant. Delaš Grohote 24 — Wachtm. Joh.
Ajudic Ervenik 5 — Wachtm. El. Teskera Ervenik
5 — Pošta Muć 9 — Pošta Ercegnovi 20 — Zen.
gr. škola Sibenik 12 — Duč. škola Silba 7/90 —
Duč. škola Komolac 7/84 — Duč. škola Gromacé

17/20 — Küstenschutzkomp. VI Zadar 30 — Pop
Nik. Tečić Glomati 102/80 — Dučka škola Murter
10/78 — Pošta lž veliki 3 — Dučka škola Tijesno
15/96 — Zen. puč. škola Driň 25 — Crkveno opšt
štvo u Kuli-Atlačića 50 — Žup. Rilov Cista 10
Pošta Orebic 4 — Pošta Gdinj 5 — Pošta Vrgorac
17 — Pošta Igrane 2 — Dučka škola Podaca 10 —
Muš. škola Driň 34 — Mješ. škola Podstržje
13/70 — Dučka škola Prijedor 3/80 — Dučka škola
Ston 12/50 — Dučka škola Pločice 2 — Muš.
škola Starigrad 20 — Muš. škola u Pospilje na
Visu 15 — Zen. škola Starigrad 20 — Ilijas
Mastele Zagrović 21 — Wachtm. Weng. Adam Kolašac
2 — Wachtm. Jer. Davešković Kolašac 2 — Prav.
Parohijsko zvanje Zadar 60 — And. Cukrov
Sepurine 5 — financ. straža Vis 8/110 — financ.
straža Han 21 — Crkva Presv. Trojstva Slivno 5 —
Općina Vis 245 — Don Joz. Vuksa Baćina 45 —
Financijsko Povjereništvo Korčula 23 — Crkveno
Opšt. Zagrović 60 — k. k. Schützenregiment 37
134 — Lst. Inf. Baon 1/37 Feldpost 338 24 —
Kammerverw. St. k. u. k. Hoheit d. durchl. Herrn
Feldmarschalls Ergherzog Eugen Feldpost 239 100.
Ukupno K 2269/36
S prijašnjim popisima ukupno K 12885/87

10. popis prinosa.

Općina Stoliv Tivat Kruna 8 — financ. straža
Cepikuće 92/14 — Dučka škola Budva 36/20 —
Dučka škola Lukar 12 — Svetionik Tajer 15 —
Lučko Oprav. Zlarin 5 — Carinarsko izl. Novigrad
20 — Schützenbaon IV-23 14 komp. Feldpost 6/19
52/20 — c. k. Visi zem. sud Zadar 227/40 — Pošta
Bol 12 — Pošta Dugopolje 10 — Pošta Belina 5 —
Franu pl. Rubelli dv. sav. Zadar 25 — Don
Jos. Džakulo Deorić 20 — Opštensko crkve sv. Nik.
Vrbnik 50 — Župski ured Lokvić 20 — Župski
ured Rogoznica 130 — Tutorsv crkve Padjene 50 —
Osoblje kot. suda Metković 10 — Kotarski sud
Dag 3 — Fra St. Borici Sumartin 85/24 — Gruppen
kommando 1 XIX kps. Feldpost 257 173 — Stj. Grčić
žup. Potravlj 10 — Lazar Ujimović Zelengrad 20 —
14 Gebirgsbrigadekomdo Intendant Feldpost 438
106 — Kotarski sud Orebic 14 — Trgovačka i
obrtnička komora Zadar 1000.

Ukupno K 2211/18
S prijašnjim popisima ukupno K 15097/05

(Sljedi).

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špeditorske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeku, Prag, Adrianopel, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs, Budapest, Constantinopel, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

,BLANKA“

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovđe, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 3/4 kamata.

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR E. Nikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugia: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 8 do 20 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 28—32 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 8.—. — Cigaretnog papira: «Riz Abadie» I. 60/100 Kr. 13.—, II. 100/100 Kr. 10.— «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 10.— Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailliranih tablica
za groblje
sa i bez fotografije

= za dućane i za urede =

Električna Baterija Kr. 2.—
komplet Kr. 4.50.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3·50. Okvirna svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvoždenom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

Disaći stroj Meteor
također hrv. pismom.

Dečata od gume
i mjedi.

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici

Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle per lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIÀ Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le opere.

d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

INTERESANTNA NOVOST!

za sve postolnice, postolare i t. d. uklanja sve
mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata

Gibljivo-elastičan poplat od pletene željezne žice
nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod,
puzanje isključeno. Može se lako pribiti i
odalečiti na ton istrošenja.

Najbolja, najtrajnija
zaštita za poplate.

Proizvajga se u 9 različitih
veličina t. j. u Er. 30, 32, 35,
36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Grosissima i preprodavačima znata popust

Parovi šalju se na uzorak uz pouzeće
Kr. 5.50 uključivo poštarinu i pakovanje
ili uz isplatu unaprijed.
Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu
Hercegovinu i Istru kod tvrtke
BRAĆA KLEIN — ZADAR (Dalmacija).

Modre galice
98%

prodaje na malo i na veliko
Aleksandar Kovačević — Zadar
na staroj obali (magazin Tripolić). 13—12

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu
amačuje sve štedioničke uložke
od 15. prosinca 1916 do dalnjega
sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime
do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.